

INFORMÁCIA O AKTUÁLNYCH AKTIVITÁCH MESTA BANSKÁ BYSTRICA V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Informácia o aktuálnom stave aktivít mesta v environmentálnej oblasti je predkladaná na každé zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici.

Informácia obsahuje odpočet vybraných aktuálnych aktivít, ktoré Mesto Banská Bystrica uskutočňuje, podporuje alebo sa na nich podieľa.

- **KLIMATICKÁ ZMENA, ZELENÁ A MODRÁ INFRAŠTRUKTÚRA**

REAKCIA NA ZMENU KLÍMY MESTA BANSKÁ BYSTRICA (PROJEKT)

V rámci aktivít mesta v súvislosti so zmenou klímy prebieha realizácia projektu Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica (kód ACC01P02; program SK-Klíma; výzva „Akčné plány na zmiernenie a prispôsobovanie sa zmene klímy implementované miestnymi orgánmi v mestských územiach (ClimaUrban)“).

Cieľom projektu je najmä stanoviť a realizovať vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia vedúce k udržateľnej kvalite životného prostredia v meste Banská Bystrica v reakcii na nepriaznivé dopady zmeny klímy a naplánovať tieto opatrenia na najbližšie obdobie. Partnerom projektu je Nórsky inštitút pre mestský a regionálny výskum (NIBR) Metropolitná univerzita v Osle – Norwegian Institute for Urban and Regional Research (NIBR) Oslo Metropolitan University.

Nový systematický prístup k reakcii na zmenu klímy v meste Banská Bystrica bude definovaný v Akčnom pláne pre mitigáciu a adaptáciu mesta na zmenu klímy (ďalej len „APMA“). APMA bude začlenený do všetkých plánovacích, rozhodovacích a povoľovacích procesov v meste. Bude strategickým dokumentom, ktorým mesto stanoví nielen klimatické ciele, ale aj aktivity a opatrenia. Súčasťou APMA bude aj podrobný implementačný plán s pridelením zdrojov z rozpočtu mesta, resp. z externých zdrojov. Okrem klimatickej stratégie prinesie celý projekt aj priamu úsporu CO₂ a adaptačné opatrenia budovaním prvkov zelenej a modrej infraštruktúry, prostredníctvom implementácie mitigačných opatrení v mestskej časti Fončorda, implementácie adaptačných opatrení v mestskej časti Fončorda a implementácie mitigačných a adaptačných opatrení v iných častiach mesta Banská Bystrica;

Fáza rozpracovania: V zmysle harmonogramu projektu sa pracuje na implementácii jednotlivých aktivít, úlohy plní projektový tím a pracovná skupina pre riešenie Akčného plánu mitigácie a adaptácie na zmenu klímy v meste Banská Bystrica (APMA). V súčasnej dobe sa prioritne pokračuje v zabezpečení spracovateľa APMA (verejné obstarávanie), prebieha výber dodávateľa stavebných prác na MŠ Šalgotárjanska, príprava projektovej dokumentácie na rekonštrukciu inteligentného osvetlenia a prípravné práce na ostatných aktivitách. Správcovi programu bola predložená druhá priebežná správa o projekte.

Financovanie: granty EHP, ŠR a Mesto Banská Bystrica

Časový rámec: Plánovaná doba realizácie projektu 2021-2024

ZELENÉ SÍDLISKÁ – ZELENÁ A MODRÁ INFRAŠTRUKTÚRA – PODPORA BIOLOGICKEJ A KRAJINNEJ DIVERZITY

Revitalizácia verejných priestorov pre vybratých sedem lokalít: 1. Mládežnícka – Družby – Okružná, 2. Podháj (Kráľová), 3. Magurská – Krivánska – Jelšový hájik, 4. Bernoláková – Radvanská, 5. Severná, 6. Vansovej (Fortnička), 7. Gaštanová – Lipová – Limbová – Povstalecká

Fáza rozpracovania: Od štvrtka 21. októbra 2021 prebehlo druhé kolo verejných stretnutí s obyvateľmi lokalít v ktorých sa pripravujú jednotlivé projekty Zelených sídlisk (zelené oázy) zamerané na revitalizáciu zelenej a modrej infraštruktúry vnútroblokov v rôznych častiach mesta. Išlo o neformálne stretnutia s obyvateľmi v siedmich lokalitách, ktoré organizovalo mesto v spolupráci s Dialogue Centrom, n. o. Z diskusií prvého kola a dotazníkového prieskumu vyplynulo veľa dôležitých podnetov a námetov na spracovanie v jednotlivých lokalitách. Bolo veľmi dôležité určiť akúsi „priorizáciu - dôležitosť“ riešenia jednotlivých podnetov z pohľadu prítomných obyvateľov. V ďalšej fáze potom Oddelenie územného plánovania a architekta mesta všetky dané podnety spracuje do finálnych lokálnych programov a zverejní na mestskom webe. Výsledný lokálny program poslúži ako podklad pre ďalšiu projektovú činnosť. Následne sa rozhodne o tom, ako sa bude postupovať pri obstarávaní projektových dokumentácií na revitalizáciu siedmich lokalít Banskej Bystrice.

Z verejných stretnutí vyplynul aj záväzok mesta zostaviť brožúru Zelené sídliská II. Formou populárno-náučných článkov od odborníkov na danú problematiku, ktorá by mala obsiahnuť námety od obyvateľov, o ktoré prejavili záujem.

V rámci verejných diskusií boli identifikované aj tzv. komunitné a rýchle opatrenia, ktoré môžu s podporou mestského úradu alebo iných relevantných organizácií realizovať aj samotní obyvatelia. Týmto spôsobom sa posilňuje komunitný rozvoj, občianska spoluzodpovednosť za spravovanie vecí verejných a zároveň sa nastavujú potrebné modely spolupráce medzi samosprávou a obyvateľmi.

Samospráva plánuje aj tretie kolo verejných stretnutí, na ktorých budú verejnosti predstavené jednotlivé projekty vo forme štúdie.

Financovanie: Európske štrukturálne a investičné fondy. Cieľom mesta je v novom programovom období postupne získať na jednotlivé projekty mimorozpočtové zdroje.

- **ZELEŇ**

AKTUALIZÁCIA A DOPLNENIE DOKUMENTU STAROSTLIVOSTI O DREVINY MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Realizuje sa postupná aktualizácia Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica (rok 2010) po etapách. Výstupy budú slúžiť zároveň ako jeden z podkladov pri projektoch Zelených sídlisk a ďalších zelených projektoch v meste.

Fáza rozpracovania:

Zmluva o dielo s Technickou univerzitou vo Zvolene, ktorá bude vykonávať dendrologický prieskum bola dňa 13.10.2021 podpísaná a zverejnená na webovom sídle mesta Banská Bystrica. V súčasnosti prebieha dendrologický prieskum (inventarizácia stromov a krov) na vybraných lokalitách v rozsahu a spôsobom stavovaným v predmetnej Zmluve o dielo č. 1929/2021/PS-OPA.

Časový rámc: Dokument má byť aktualizovaný v niekoľkých etapách v priebehu rokov (2021 – 2024). Teraz sa prebieha I. Etapa s realizáciou do decembra 2021.

Aktuálna fáza spracovania sa blíži k ukončeniu terénneho výskumu. Dňa 16.11.2021 prebehlo v poradí 2. pracovné on-line stretnutie, kde zhotoviteľ informoval o aktuálnej fáze rozpracovania predmetného diela. Stiahnutých dát z terénu je k dnešnému dňu cca 5400 stromov a dokončuje sa posledná plocha zadania ul. Magurská – Jelšov ý hájik, kde sa predpokladá 900-1200 zmapovaných jedincov. Spolu spracovateľ predpokladá dodaných 6300-6600 zinventarizovaných a spracovaných jedincov.

Najbližšie stretnutie (III. pracovné stretnutie) je naplánované na 25.11.2021.

Financovanie: rozpočet mesta.

ZAaRES

Mestská príspevková organizácia ZAaRES vykonávala na pozemkoch v správe mesta rutinnú údržbu zelene – posledné tohoročné kosby, odstránenie letničiek, príprava záhonov, vysádzanie dvojročiek a cibul'ovín zazimovanie kvetinových záhonov, ošetrovanie drevín, hrabanie trávy a lístia. Likvidáciu komunálneho odpadu po ošetrovaní zelene a po orezoch krovín zabezpečuje Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev mesta Banská Bystrica. Na prelome októbra a novembra v prvých dvoch materských školách na území mesta ZAaRES osadil hmyzie domčeky.

Zamestnanci ZAaRES-u pripravovali bežecké lyžiarske trate, napríklad trasu Šachtičky-Donovaly.

Všetkých 16 cintorínov v správe ZAaRES bolo pokosených, vyčistených a dobre pripravených na sviatky Všetkých Svätých a Pamiatku zosnulých.

• VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

REVITALIZÁCIA VEREJNÝCH - MESTSKÝCH A PRÍRODNÝCH-KRAJINNÝCH PRIESTOROV: NÁMESTIE SLOBODY, NÁRODNÁ ULICA, PARK PRI KAŠTIELI RADVANSKÝCH, MESTSKÝ PARK

Fáza rozpracovania:

Námestie Slobody - dňa 26. októbra 2021 sa na Mestskom úrade v Banskej Bystrici uskutočnilo stretnutie k súťaži návrhov - Námestie slobody. Na stretnutí sa diskutovalo o možnostiach ďalšieho postupu vo veci opätovného vyhlásenia súťaže Námestie slobody, nakoľko do stanoveného termínu nebol doručený ani jeden súťažný návrh. Pre súťaž bol zvolený iný druh formátu - súťažný dialóg. K tomuto formátu budú upravené súťažné podmienky, vylúčená nie je úprava riešeného územia. Požiadavka na autorizáciu riešiteľského kolektívu bola predbežne dohodnutá na autorizáciu architekta, ktorý si zostaví tím náležite vzhľadom na predmet riešenia súťaže. Mesto bude v dostatočnej miere a vopred informovať verejnosť o opätovnom vyhlásení súťaže. Predpokladaný cieľový termín vyhlásenia súťaže je január 2021.

Národná ulica a Park pri Kaštieli Radvanských - práve prebieha príprava odborných a ostatných podkladov. Vyhotovené je fotogrametrické zameranie zelených plôch a ukončený je aj dendrologický prieskum v daných lokalitách, ktorý je súčasťou pripravovanej Aktualizácie a doplnenia Dokumentu starostlivosti o dreviny mesta Banská Bystrica.

Mestský park – prebieha príprava odborných a ostatných podkladov. V súčasnosti prebieha prieskum a pripravujú sa podklady k aktualizácii stavu drevín v Mestskom parku Banská

Bystrica po veternej kalamite (august 2021), ktorá v parku poškodila odhadom cca 40 ks drevín. Zároveň je vypracovaná objednávka na geodetické zameranie nových výsadiieb drevín. Ide o max 35 ks drevín, ktorých výsadba prebehla na jeseň v roku 2019 a nie je zaznamenaná v zameraní drevín v Mestskom parku z roku 2019 (Ateliér Dobrucká, s.r.o).

Pre všetky spomínané lokality je plánovaná príprava projektov ich komplexnej obnovy zameraná okrem iného aj na zelenú a modrú infraštruktúru.

Financovanie: európske štrukturálne a investičné fondy

PROJEKT NADÁCIE EKOPOLIS A STREDOSLOVENSKEJ VODÁRENSKEJ PREVÁDZKOVEJ SPOLOČNOSTI, A.S., V SPOLUPRÁCI S MESTOM BANSKÁ BYSTRICA

Cieľom projektu je plánovanie a realizácia opatrení na zadržiavanie vody v krajine, podporu a zachovanie biodiverzity v urbanizovanom prostredí.

Miesto realizácie: ČM Fončorda – ul. Okružná, ul. Družby.

Realizácia opatrení na podporu prirodzeného charakteru miesta: „Lúka je z hľadiska vlhkostného režimu zložená z niekoľkých odlišných častí. Prirodzený lúčny potenciál vlhších častí by sme podporili zmenou manažmentu kosenia a bodovým doplnením niekoľkých vhodných druhov výsadbou. Najvýraznejším prvkom riešenia by bol drevený chodník, ktorý by záujemcov previedol vlhkými a mokradňými časťami lúky.“

Fáza rozpracovania: Nadácia Ekopolis, Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., a Mesto Banská Bystrica uskutočnili verejné stretnutie dňa 20.10.2021 s informačným stánkom priamo na lokalite (oproti Kostolu sv. Michala). Cieľom stretnutia bolo predstavenie plánov a zber podnetov od obyvateľov. Na stretnutí sa zúčastnili obyvatelia bývajúci v bezprostrednej blízkosti danej lokality ako aj zástupcovia spoločností a mesta. Vyjadrili svoj súhlas s úpravou danej lokality podľa navrhovaného zámeru vypracovaného Ateliérom Krajinka v spolupráci s nadáciou Ekopolis. Zároveň pridali aj ďalšie podnety na doplnenie vhodnej zelene zodpovedajúcej kvality a funkcie, na voľných plochách a podľa potreby aj pri jednotlivých navrhovaných prvkoch drobnej architektúry a mobiliáru. Zároveň požadujú overiť možnosti mesta na odkúpenie príľahlej zelenej plochy v majetku súkromnej osoby za účelom vytvorenia ucelenej parkovo-oddychovej plochy.

Nadácia Ekopolis, Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.
a mesto Banská Bystrica pozývajú na verejné plánovacie stretnutie

PLÁNUJEME ÚPRAVY LÚKY PRE ĽUDÍ A PRÍRODU

Lokalita: ulica Družby

20. október 2021 (streda)

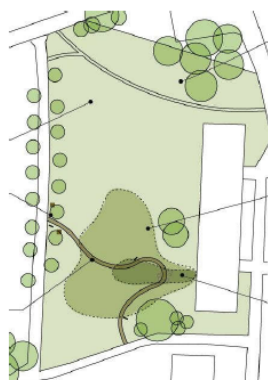
na infostánku priamo na lokalite (lúka oproti
Modrému kostolíku):

16:00 - 18:00 — predstavenie plánov a zber podnetov od obyvateľov

*Akcia sa uskutoční aj v prípade
nepriaznivého počasia.*

Viac informácií:

Nadácia Ekopolis, janco@ekopolis.sk

Financovanie: príspevok Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a.s.

PIETNE A POHREBNÉ MIESTO PRE NENARODENÉ DETI

Na Centrálnom mestskom cintoríne v Kremničke bolo dňa 30. októbra 2021 otvorené Pietne a pohrebné miesto pre nenarodené deti. Projekt bol realizovaný prostredníctvom participatívneho rozpočtu mesta Banská Bystrica. Projekt bol realizovaný autorkou projektu Dorotou Líškovou a sochárskeho diela Mgr. art. Martinom Hudáčekom a organizáciou ZAaRES (Martin Šíkula a kol.).

URPÍNSKE SERPENTÍNY

V rámci participatívneho rozpočtu mesta Banskobystrický spolok okrášľovací a ochranný – BBSOO (Vladimír Bállek, Andrej Predajniansky, Jakub Šišovský, Martin Zeman, Lenka Bálleková) v spolupráci s organizáciou ZAaRES (Michal Valent), Mestskými lesmi Banská Bystrica s.r.o. (Jozef Jankov) a Oddelením odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev MsÚ (Štefan Šidlovský a aktívni pracovníci) pokračoval v obnove bystrického korza – Urpínskych serpentín. V súčasnosti bola odkrytá základová platňa pod altánkom, ktorý sa bude realizovať v roku 2022. Zároveň firma ZAaRES zabezpečuje prípravu na výsadbu kvetinového erbu mesta.

ZELENÝ EYOF

Cieľom projektu je revitalizácia vybraných zelených plôch ako súčasť širšieho konceptu a stratégie udržateľnosti k podujatiu EYOF 2022 Banská Bystrica.

Zhotoviteľ: Head of Sustainability Projects Organising Committee, EYOF 2022 Banská Bystrica, v spolupráci s Mestom Banská Bystrica

Prebehlo vyhľadávanie zelenej trasy EYOF a plôch pre revitalizáciu mestskej zelene v spolupráci s dobrovoľníkmi (ide hlavne o výsadby drevín a trvalkových záhonov). Organizačný výbor EYOF sa rozhoduje, ktoré plochy a v akom rozsahu bude revitalizovať.

Fáza rozpracovania: výber plôch a príprava podkladov na revitalizáciu

Financovanie: Štátny rozpočet SR.

ZELENÁ LAZOVNÁ ULICA

Oddelenie kultúry Mestského úradu realizuje na Lazovnej ulici v spolupráci so ZAaRES umiestnenie 6 ks sklolaminátových kvetináčov s listnatými stromami.

- **EKOLOGICKÁ DOPRAVA**

DO PRÁCE NA BICYKLI

Celkový počet prihlásených samospráv v kampani Do práce na bicykli v roku 2021 bol 91 a Banská Bystrica sa umiestnila na 22. mieste.

- Počet tímov za samosprávu bol: 135
- Počet jednotlivcov za samosprávu bol: 403
- Najjazdených km: 46 571,18
- Ušetreného CO₂ (kg): 14 106,54
- Najjazdených km na účastníka: 115,56

V júli 2019 sa otvorila požičovňa elektrobicyklov v Turistickom informačnom centre na Autobusovej stanici v Banskej Bystrici. Do dnešného dňa boli elektrobicykle požičované 350 krát a spolu sa do dnešného dňa na nich prešlo 15 750 kilometrov. Z toho v roku:

- 2019 – 5 865 km, požičaných 141 krát,
- 2020 – 4 758 km, požičaných 97 krát,
- 2021 – 5 127 km, požičaných 112 krát.

Pre protipandemické opatrenia v rokoch 2020 – 2021 bolo Turisticko informačné centrum dlhší čas pre verejnosť zavreté, ľudia menej cestovali, veľa ľudí si už kúpilo aj vlastné elektrobicykle. V rámci roku 2021 bola Oddelením OPM-CR umiestnená v Banskej Bystrici nabíjací a servisný stojan na elektrobicykle.

V spolupráci so službou BOLT bolo v Banskej Bystrici roku 2021 spustených 200 kolobežiek, ktoré v rámci bezpečnosti majú na pešej zóne obmedzenú rýchlosť.

V spolupráci mesta Banská Bystrica a Oblastnej organizácie cestovného ruchu Central Slovakia každoročne počas letných mesiacoch premáva Cyklobus a Turbus.

PLÁN UDRŽATEĽNEJ MOBILITY FUNKČNÉHO ÚZEMIA MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Počas najbližších dvoch rokov sa o vypracovanie Plánu udržateľnej mobility funkčného územia mesta postará riešiteľský tím odborníkov zo Žilinskej univerzity. Počas Európskeho týždňa mobility sa aktivít mohli zapojiť aj samotní obyvatelia (na jednej z piatich lokalít: Sásovská cesta pod ZŠ Ďumbierska, ulica na Uhlisku pri ZŠ Golianova, Moskovská ulica pod ZŠ Moskovská, Poľná ulica v Radvani pri škole Dráčik a pri Mestskom úrade na ul. Československej armády) a individuálne pripomienkovať a navrhovať zlepšenia opatrení v oblasti dopravy.

Po septembrovom zbere podnetov od obyvateľov Banskej Bystrice sa na vybraných 5 lokalitách, pri ktorom boli zozbierané podnety týkajúce sa chodníkov, ciest, nebezpečných lokalít, priechodov pre chodcov, mestskej hromadnej dopravy a pod., sa pripomienky sa následne zapracovávajú do analytickej časti a budú slúžiť ako podkladová časť v rámci Plánu udržateľnej mobility funkčného územia mesta Banská Bystrica.

• OCHRANA OVZDUŠIA

MERANIE KVALITY OVZDUŠIA

Mesto Banská Bystrica uviedlo v novembri 2021 do prevádzky pilotnú kompaktnú environmentálnu stanicu pre meranie kvality ovzdušia a meteorologických charakteristík. Meracia stanica je umiestnená na Uhlisku a je schopná kontinuálne merať 13 veličín. Stanica meria koncentrácie oxidu dusičitého, ozónu, oxidu uhoľnatého, oxidu siričitého, prachových častíc PM 2,5 a PM 10. Medzi ďalšie veličiny patrí teplota farby svetla, intenzita osvetlenia, UV index, atmosférický tlak aj teplota, relatívna vlhkosť a hladina akustického tlaku. Dáta zo stanice sú prístupné verejnosti. Inštalácia tejto stanice sa realizovala v rámci rekonštrukcie časti verejného osvetlenia a na prenos údajov sa používa IoT sieť verejného osvetlenia. Vyhodnocovanie jednotlivých údajov umožní samospráve sledovať lokálny stav kvality ovzdušia, plánovať aktivity v oblasti energetiky a dopravy, riešiť potrebu vytvárania nízkoemisných zón v meste a stanoviť opatrenia na zmiernenie dopadov klimatickej zmeny. Mesto má v pláne rozšíriť sieť monitorovacích staníc na území mesta.

• OCHRANA VÔD

Primátor mesta uskutočnil rokovania vo veci projektov na odvedenie odpadových vôd so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s., tiež v súvislosti so stavbou „Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami“ a k správe drobných vodných tokov na území mesta so zástupcami Slovenského vodohospodárskeho podniku, Odštepny závod Banská Bystrica.

STAVBA „BANSKÁ BYSTRICA, OCHRANA INTRAVILÁNU PRED POVODŇAMI“

Na stavbe „Banská Bystrica, ochrana intravilánu pred povodňami“ je vykonávaný environmentálny dozor, ktorý dohliada na výstavbu vo vzťahu k ochrane životného prostredia a vyhotovuje mesačné správy. Pokiaľ ide o výsadbu stromov na Štadlerovom nábreží v štyroch polostrovčekoch chodníka, kde nie sú dreviny túto zabezpečí ZAaRES. Ochrana koreňových

nábehov a bázy kmeňa líp na Štadlerovom nábreží bude zrealizovaná na stretnutí dohodnutým spôsobom, t. j. okolo každého kmeňa sa nainštaluje bezodné vrece z textílie, ktoré sa naplní keramzitom a okolie sa prisype materiálom z okolia do výšky terénu.

Na 1. úseku stavby (Radvanský most – zaústenie potoka Bystrička) SVP, š.p., prostredníctvom dodávateľa zabezpečí výsadbu 50 drevín (20 javor horský, 20 brest a 10 jelša lepkavá) na doplnenie existujúcej drevinovej vegetácie v tomto úseku na základe rozhodnutia OÚ v Banskej Bystrici z 18. 12. 2017. Výber drevín a presné miesta výsadby boli vykonané v súčinnosti so zástupcom SVP, š.p.

Zabezpečuje sa tiež doplnková výsadba drevín na stavbe a príprava a realizácia sadových úprav na štyroch vytypovaných lokalitách v nadväznosti na protipovodňový múr a navrhovanú promenádu trasu: spracovanie štúdie, komunikácia s SVP, š.p. a spoločnosťou Bursa s.r.o. Výsadba bude financovaná SVP, š.p., a z rozpočtu mesta.

- **OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY**

Prebiehala realizácia 1. etapy aktualizácie Dokumentu starostlivosti o dreviny a príprava na aktualizáciu Miestneho územného systému ekologickej stability.

- **POĽNOHOSPODÁRSTVO, LESNÉ HOSPODÁRSTVO** (prímestské lesy, lesoparky)

AKTIVITY MESTSKEJ SPOLOČNOSTI MESTSKÉ LESY BANSKÁ BYSTRICA S.R.O.:
Vodný žľab Rakytovo – pokračovali práce na oprave kultúrnej pamiatky, preinvestované za tento rok do 31.10.2021 spolu 10 639 eur.

Lesopark Podlavice – náučný chodník Laskomer – v roku 2021 vyrobené a umiestnené veľké informačné tabule, do zrekonštruovaných altánkov na Bielej Hline a Hámorskej vyrobené a umiestnené nové lavičky a stoly, preinvestované v roku 2021 spolu 5 510 eur.

- **CHOV ZVIERAT**

Mesto Banská Bystrica prevádzkuje na území mesta 2 venčoviská a to na ulici Tatranská a Limbová. Odchyt voľne žijúcich zvierat zabezpečuje odborne spôsobilá osoba na Oddelení odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev p. Andrej Hutka ako aj odborne vyškolení vybraní pracovníci Mestskej polície Banská Bystrica.

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá sa nachádza na adrese Unionka 17, Zvolen. Má kapacitu 60 voliér a slúži pre potreby miest Banská Bystrica a Zvolen. V súčasnosti sa tam nachádza 45 psov a 11 mačiek.

Mesto Banská Bystrica tak ako v minulom roku tak aj v tomto spolupracuje s Bystrickou mačkárnou o.z., na znižovaní počtu voľne sa vyskytujúcich mačiek na území mesta Banská Bystrica (kastračný a sterilizačný program).

• ZELENÉ A OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO

1. Prostredníctvom Oddelenia odpadového hospodárstva a Mesto realizuje, resp. podieľa sa na informačných kampaniach a osvetovej činnosti v oblasti obehového hospodárstva, čím sa dlhodobou usiluje sa o aktívne uplatňovanie environmentálnej politiky v danej oblasti. Základom týchto princípov je informovanosť verejnosti prostredníctvom:
 - Radničných novín na báze pravidelnosti, ktoré sú v náklade 34 000 ks 1 × mesačne distribuované do každej domácnosti v meste,
 - Brožúry Kam s komunálnym odpadom v Banskej Bystrici? obsahujúcej podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi v meste, ktorá bola distribuovaná do každej domácnosti v meste (náklad do 34 000 ks/1 rok)
 - Tlačových správ
 - Informácií umiestnených na zberových nádobách
 - Reportáži v TV a pod.

V roku 2021 v spolupráci s kanceláriou primátora mesta boli spracované videá s tematikou odpadového hospodárstva so zameraním na správne triedenie odpadov, ktoré boli uverejnené na sociálnych sieťach.

V mesiaci november prebehla informačná kampaň zameraná na tému 25 rokov prevádzky Zberného dvora v Radvani s vyhotovením videa s touto tematikou v nadväznosti na problematiku ukladania objemného odpadu mimo stanoveného harmonogramu a s tým spojeným znečisťovaním verejných priestranstiev mesta.

V mesiaci november bola taktiež spracovaná téma rizika ukladania nebezpečných – horľavých odpadov a stavebných odpadov do bežných nádob na zber komunálnych odpadov, keďže v dôsledku takéhoto konania môže dôjsť k vznieteniu alebo mechanickému poškodeniu nádob, prípadne zberových vozidiel.

2. Z dôvodu zmeny legislatívy prebehla príprava zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností s jeho zavedením od 1.1.2021. Náklady spojené so zavedením zberu kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu predstavujú ročne cca 200 000 €, ktoré sú hradené z poplatku za komunálny odpad.
3. V roku 2020 sa zahájila prípravná činnosť budovania stojísk polopodzemných kontajnerov s predpokladom začiatku realizácie v roku 2021 a nasledujúcich rokov. K uvedenej činnosti sa pristúpilo za účelom zefektívnenia a estetizácie nakladania s komunálnym odpadom a triedenými zložkami odpadov na území mesta.
4. Mesto Banská Bystrica zabezpečilo od začiatku roka do konca októbra odstránenie a následné zneškodnenie nezákonne umiestneného komunálneho dopadu a drobného stavebného odpadu z 32 lokalít mesta. Nahromadenie odpadu za účelom zabezpečenia jeho odvozu bolo zabezpečené ako zberovou spoločnosťou, aktivačnými pracovníkmi mesta, ale aj s výraznou pomocou dobrovoľníkov (obyvatelia mesta, školy, dobrovoľnícke organizácie a pod.). V roku 2021 poskytli výraznú pomoc v tejto oblasti v rámci viacerých lokalít mesta dobrovoľníci – pán Vladimír Bállek s rodinou a pán Martin Zeman.

Dňa 23. septembra 2021 sa zahájili aktivity projektu APVV „Behaviorálne intervencie v miestnej samospráve: zvyšovanie účinnosti miestnych verejných politík“ v rámci zmluvy o

spolupráci mesta Banská Bystrica s Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela a Univerzitou Komenského Zameriava sa na postrčenie jednotlivcov k zmene ich správania poukázaním na konkrétne nedostatky. Prvá aktivita je zameraná na poukázanie na znečisťovanie verejných priestranstiev žuvačkami. Na prilepené žuvačky sa poukázalo na autobusovej zastávke na Námestí slobody, ktorá je najväčším dopravným uzlom mesta kde sa ich vyznačilo výrazným dočasným sprejom až 4512 ks. V prvej polovici októbra sa pokračovalo aktivitou poukázania na problematiku ohorkov a to tým, že bol na zastávke Tajovského školy umiestnený hlasovací smetný kôš na ohorky z cigariet. Vhodným žuvačky či ohorku tak ľudia budú môcť zahlasovať za vybranú odpoveď na zvolenú otázku. Výhodou navrhovanej alternatívy je možnosť ľubovoľne si meniť text a miesto umiestnenia koša, a tým obyvateľov motivovať vhodným heslom k vhodeniu ohorku do koša.

Financovanie: Z prostriedkov APVV poskytnutých Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

- **ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE**

Boli vydávané stanoviská k návrhom územnoplánovacej dokumentácie vo vzťahu k dopadu na životné prostredie. Prebehli pracovné rokovania s developermi k urbanistickým štúdiám a k návrhu Zmien a doplnkov územného plánu mesta č. 6.

- **INVESTIČNÁ ČINNOSŤ** (posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie - EIA, SEA)

Posudzovania vplyvov činností na životné prostredie – EIA pri investičných činnostiach sa vo všetkých prípadoch na základe rozhodnutia Okresného úradu v Banskej Bystrici uzatvorili v štádiu zisťovacieho konania.

- **INFORMÁCIE O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, OSVETOVÁ ČINNOSŤ, SPOLUPRÁCA**

Na stránke mesta pravidelne informujeme o aktuálnych informáciách týkajúcich sa aj životného prostredia. Na stránke visitbanskabystrica.sk, ktorú spravuje OPM-CR sú tiež pravidelne zverejňované aktuálne informácie v sekcii Novinky. Zároveň propagujeme všetky náučné chodníky, turistické a cyklotrasy.

Aktivity vo forme plagátov sa zároveň zverejňujú v elektronických KIOSKOCH, webových stránkach mesta, fcb stránkach. OPM-CR má dohodu s viacerými portálmi kde sa propagujú zaujímavosti a novinky z každej oblasti – Cestovný informátor, Lexikón, Cyklotoulky, atď.

AKČNÝ PLÁN PRE OTVORENÉ VLÁDNUTIE NA MIESTNEJ ÚROVNI V BANSKEJ BYSTRICI

Závazok č. 1.: Nastavenie, resp. inštitucionálne zlepšenie, aplikácie systému otvoreného vládnutia v procesoch územného, strategického plánovania a environmentálneho spravovania mesta a budovanie kapacít zamestnancov Mestského úradu Banská Bystrica v aplikácii systému otvoreného vládnutia

Závazok č.2.: Vytvorenie stratégie Otvoreného vládnutia pre Mesto BB, vrátane identifikácie krátkodobých cieľov otvoreného vládnutia, konsolidácia a koordinácia existujúcich strategických dokumentov súvisiacich s otvoreným vládnutím, nadviazanie na strategické aktivity kraja, národnej úrovne, príp. susedných miest a na strategické ciele a aktivity občianskych organizácií v meste, rozvoj členstva a formátu multistakeholderovej platformy.

Zhrnutie aktivít v súvislosti s realizáciou záväzkov:

- Uskutočnila sa online verejná prezentácia o otvorenom vládnutí a Akčnom pláne otvoreného vládnutia pre zamestnancov Mestského úradu.
- Uskutočnilo sa stretnutie k procesom strategického plánovania a procesom realizácie projektov, k súčinnosti s komunikačným tímom Mestského úradu.
- Ako „živé projekty“, v rámci ktorých sa bude realizovať záväzok č. 1., boli identifikované Mestský park“ a tvorba stratégie udržateľného mestského rozvoja (UMR).
- Vytvára sa plán postupu realizácie participatívneho procesu v súlade so záväzkom č.1. pre projekt Mestský park (so zámerom aplikovateľnosti aj pre proces UMR).
- Dohodla sa spolupráca s partnerskou občianskou organizáciou v súvislosti s realizáciou záväzku č.2. Prebehlo 1. verejné stretnutie, ďalšie verejné stretnutie je naplánované na 1.12., s témou otvoreného vládnutia v kontexte UMR a zostavenie tímu na vypracovanie stratégie otvoreného vládnutia.
- Prebiehajú procesy, ktoré sa týkajú prezentácie projektu Partnerstiev pre otvorené vládnutie (OGP Local) na rôznych podujatiach – napr. podujatie „Smart Governance“, príhovor primátora a príspevok OGP Local Banská Bystrica, spoločne s OGP National SR na OGP Global Summit, účasť „na okrúhlym stole“ v rámci Human Forum - zástupcovia občianskej spoločnosti a iní relevantní aktéri spoločne so zástupcami MZV SR pripravujú stanovisko SR k pripravovanému podujatiu na globálnej úrovni „Summit for Democracy“, ktoré sa realizuje v partnerstve s OGP na medzinárodnej úrovni.

AKTIVITY MESTSKEJ SPOLOČNOSTI MESTKÉ LESY BANSKÁ BYSTRICA S.R.O.

Lesná pedagogika: Lesní pedagógovia z Mestských lesov Banská Bystrica pripravili pre štvrtákov zo ZŠ na Spojovej ulici vychádzku do Laskomerskej doliny dňa 9.11.2021.

Zahraničná pracovná cesta: Konateľ spoločnosti Ing. Blažej Možucha a podpredseda dozornej rady Mestských lesov Banská Bystrica Mgr. Peter Gogola absolvovali v dňoch 15.-17.10.2021 pracovnú cestu v partnerskom meste na Mestských lesoch Hradec Králové

AKTIVITY NA NIEKTORÝCH ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH

ZŠ Spojová

- Projekt Edukačná záhrada – EduGA v rámci programu SK-Klíma vo výzve schémy malých grantov - zameraný na klímu a životné prostredie (Realizácia od 26.5.2021 do 26.8.2022: žiacka a učiteľská konferencia, inštalácia monitorovacieho zariadenia, tvorba a osadenie náučných panelov, stavba altánu a systému zberu dažďovej vody, lúčna záhrada a výsadba stromov, Service learning a odborný workshop, žiacka a učiteľská publikačná činnosť, žiacka konferencia) Financovanie: granty EHP,

- Jesenný zber papiera
- Triedený zber odpadu
- Vzdelávanie pedagógov k ochrane životného prostredia
- Online konferencie aj pre deti v triedach vo vzťahu k životnému prostrediu
- Triediš, triedim, triedime – v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia

ZŠ Moskovská

A) Dlhodobé

Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy na školách - Plan Bee for Biodiversity (Včelí plán pre biodiverzitu) – úspešný, finančný príspevok z nórskeho fondu 49 000,00 €, realizácia 22.02.2021 do 22.02.2023

Cieľ : Zvýšiť podiel zelene a prírode blízkeho ekosystému v zastavanom území pre podporu zachovania biodiverzity opel'ovačov v urbánnom prostredí ako adaptačný a mitigačný prostriedok na zmenu klímy.

Čiastkové ciele:

- Vytvoriť zelenú strechu ako príklad adaptačného opatrenia na zmenu klímy.
- Vytvoriť včeliu záhradu - prírode blízky ekosystém pre zachovanie biodiverzity opel'ovačov v sídelnom prostredí.
- Zvyšovať povedomie o dôležitosti opel'ovačov v živote človeka - vytvorením včelej triedy.
- Inovovať výchovno-vzdelávací proces v podmienkach meniacej sa klímy v jednotlivých predmetoch a záujmových krúžkoch.
- Šíriť poznatky a vymieňať si skúsenosti o adaptačných a mitigačných opatreniach na úrovni školy s inými školami v zahraničí.

B) Krátkodobé

1. „Cesta vtáčím spevom“ – úspešný, finančne podporený Komunitnou nadáciou Zdravé mesto 400,00 €, realizácia 01.06.2019 do 31.12.2020
Cieľ: Vytvoriť sústavu vtáčích búdok so zvukmi vtákov, ich ilustráciami a náučnými textami. V spolupráci s Rotary Club, SOS BirdLife Slovensko a SOŠ Pod Bánošom.
2. Root and Shoots – úspešný – grant vo výške 400 eur
Cieľ: Podnecovať záujem mladých ľudí o problémy svojho okolia a viesť ich k tzv. súcitnému líderstvu, aby mohli svojim konaním vytvárať lepší svet. Žiaci v rámci projektu namaľovali plot a bráničku pri telocvični, obnovili lavičky.
3. DELESUN – Detská lesnícka univerzita, Zvolen – cieľom projektu bola popularizácia lesníckej vedy a výskumu, podpora rozvoja prírodovednej gramotnosti na príklade lesa. Projekt umožnil žiakom spoznávať nové zaujímavé fakty z oblasti lesníctva a ekológie lesa priamo vo vysokoškolskom prostredí formou interaktívnych prednášok a zážitkového učenia. Žiaci 6. ročníka, ktorí sa projektu zúčastnili boli slávnostne promovani.
4. ElektroOdpad – dopad 4
Cieľ: Poukázať na životný cyklus elektrospotrebičov od ich výroby cez každodenné používanie až po likvidáciu, ukázať žiakom možnosti vlastného zodpovedného správania sa v tejto téme; vytvorenie školskej „siete informácií“, kde budú mladí ľudia samostatne viesť vzdelávanie pre svoju školskú komunitu. Škola počas októbra 2020 vytvorila akčný

tím, ktorý sa zúčastnil 3-dňového online kurzu a online exkurzie do spoločnosti spracúvajúcej elektroodpad v Banskej Bystrici. Po absolvovaní kurzu vytvorili plán aktivít pre svoju školu, realizujú bádateľské a rovesnícke vzdelávanie a v období okolo Dňa Zeme pripravia pre svojich spolužiakov a verejnosť Akčné dni. Súčasťou projektu je zber elektroodpadu na školách.

Vzhľadom k náročnej pandemickej situácii bolo zrealizovaných len niekoľko aktivít k uvedenému projektu. Zber elektroodpadu prebehol úspešne, škola získala športové pomôcky za vyzbieraný elektroodpad. Zároveň škola za zber elektroodpadu získala aj Zelený certifikát.

Aktivity v oblasti ochrany životného prostredia sa realizujú aj na ostatných základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ale aj neverejných zriaďovateľov. Postupne chceme o nich informovať.

Vypracoval: Milan Lichý v spolupráci so „Zeleným tímom mesta“: Luciou Vrbiniakovou, Jozefom Jankovom, Petrom Suchým, Michalom Štúberom, Zuzanou Gombalovou, Soňou Karikovou, Evou Mazancovou, Emíliou Babicovou, Zuzanou Kohútovou, Beátou Kostúrovou, Martinom Lakandom, Andrejom Hutkom, Vladimírom Bállekom, riaditeľkami ZŠ a ďalšími.